

Pääkirjoitus

Mennynt kevät vahvisti kovasti uskoani siihen, että suomalaisen yhteiskunnan tunnelmat ovat kuin Danten Helvetissä:

Sen äyräät home peitti, synnyttämä
alhaalta kohoavan kolkon huurun,
mi silmän niinkuin nenänkin on kiusa.

Menneenä keväänä kohtasin yhä taajempaan yhä useampia tuttaviani, joihin osuvat edelleen Danten sanat:

Näin kansaa syvänteessä pyöreässä
ma käyvän ääneti ja itkein, kuten
käy hautasaatot maailmassa meidän.

Menneenä keväänä myös luin *Helsingin Sanomista*, että Merita-pankin taloustietokilpailun voiton vei 16-vuotias poika vihertävässä puvussa juustontuoksuisin ajatuksin:

Ensimmäisenä minulle tulee mieleen sosiaaliturva. Se on yksinkertaisesti paisunut liian suureksi. Tietysti juustohöylämalli on tasapuolinen, mutta tästä huolimatta sosiaaliturvaan pitäisi uskaltaa puuttua rohkeammin. (*HS* 15. 5. 96)

Tämän runopojan kaltaisia, homeen hajuun niin tottuneita ja totutettuja nuoria, että imevät sitä raikkaana ilmaa, sikiää Suomen kouluissa ja muissa oppilaitoksissa samaan tahtiin kuin ruumiita syntyy ja ruumissaatot pitenevät. Nämä 70-luvun lopulla ja 80-luvulla syntyneet nuoret eivät turhia kursaile tai tunnontuskia koe, kun tulee Heidän Aikansa periä eläkkeelle jäävien suurten ikäluokkien paikat ja sysätä syrjään vanhusten lailla edellään laahustavat, hyvinvointivaltiossa pehmeiksi kasvatuneet ja kortistoissa salamavauhtia vanhentuneet 60-luvun lapset — kuten itseni ja tuttavani. 60-luvun lapset ovat jo nyt aivan liian vanhoja ja väärinkasvattuneita omaksumaan alati nopeutuvan survival-roolipelin säännöt ja voittamisen tehostrategiat, jotta heistä olisi kunnan vastusta nuorille haastajilleen.

Kun 60-luvun lapset kävivät koulua, ei ollut pakollista filosofian kurssia tai internetiä, mutta ei siellä ja muissa kasvattavissa käytännöissä myöskään tarjottu tosi kovia aineita, jotka olisivat olleet kunnan tehopiikkejä sisäisessä yrittäjyydessä, kapitalismin hengessä ja taidossa, oman edun ajamisessa ja kilpailijoidensa päihittämisessä tai

muussakaan sellaisessa, jota nyt kipeästi tarvisi voidakseen nopeammin, tehokkaammin ja nuorekkaammin taistella markkinakentillä rahoista ja asemista. Paitsijääneen kateellinen puna kasvoillaan 60-luvun lapset saavat lukea *Helsingin Sanomista*, että meille opetettiin “väärää” ja “outoja” talousoppeja, joissa elvytettiin, tasattiin rikkauksia ja lievitettiin köyhyyksiä; ei leikkaamisen ja karsimisen “oikeita” talousoppeja, joista nykykoulujen nykynuoret saavat ammentaa ja vahvemman oikeudesta vakuuttua (*HS* 15. 5. 96).

Lapsuutemme ja nuoruutemme Suomi kasvatti meistä avuttomia humanisteja — jopa merkonomi- ja insinöörikävereistanikin — ja alkaneen aikuisuutemme Suomi siirsi meidät surkimukset kortistoihin odottamaan armottoman nykySuomen armottomiksi muovaamien nykynuorten tuloa. Ja me, 30-vuotiaina jo ikäloput, ajanhampaan pahasti puremat, vain odotamme, valitamme ja manaamme, kun niin naiivisti uskoimme, että yhteiskunta on yhteisvastuuta, että politiikka tarkoittaa yhteisten asioiden hoitoa — ja että luokkataistelu Suomessa päättyi talvisotaan...

Mikko Lahtinen